

СОВЕТ УСАЛИНСКОГО
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
МАМАДЫШСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН

ул.Первомайская, д.4 с.Усали,
Мамадышский район,
Республика Татарстан, 422174

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
МАМАДЫШ МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫ УСАЛИ АВЫЛ
ЖИРЛЕГЕ БАШЛЫГЫ

Беренче май ур., 4 нче йорт, Усали авылы,
Мамадыш районы,
Татарстан Республикасы, 422174

тел.(факс): (85563) 2-74-10; e-mail: Usal.Mam@tatar.ru, www:mamadysh.tatarstan.ru

Решение

«05 » июня 2018 ел

Карап

№ 1-32

Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Усәли авыл жирлеге
муниципаль берәмлекендә гавами тыңлауларны (җәмәгать фикер альшуларын)
оештыру һәм уздыру тәртибе турында Нигезләмә

Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы, 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» гы Федераль закон, «Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Усәли авыл жирлеге» муниципаль берәмлеке Уставы нигезендә Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Усәли авыл жирлеге Советы КАРАР КАБУЛ ИТТЕ:

1. «Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Усәли авыл жирлеге» муниципаль берәмлекендә халык тыңлауларын (җәмәгать фикер альшуларын) оештыру һәм уздыру тәртибе турында Нигезләмәне күшүмтә нигезендә расларга.

2. «Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Усәли авыл жирлеге Советының 2012 елның 1 августындагы «Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Усәли авыл жирлеге» муниципаль берәмлекендә ачык тыңлауларны оештыру һәм үткәрү тәртибе турында» 3-14 нче каарын үз көчен югалтты дип санарга.

3. Әлеге каарарны Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районының «Интернет» мәгълүмат- телекоммуникация чөлтәрендәге <http://mamadysh.tatarstan.ru> рәсми сайтында һәм Татарстан Республикасы хокукий мәгълүматының рәсми порталында (pravo.tatarstan.ru) урнаштыру юлы белән халыкка житкерергә.

4. Әлеге каарарның үтәлешен контролльдә тотуны Мамадыш муниципаль районының Усәли авыл жирлеге башлыгы А.И.Зиатдиновка йөкләргә.

Мамадыш муниципаль районы
Усәли авыл жирлеге
Башлыгы, Совет рәисе

А.И.Зиатдинов

«Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль
районы Усәли авыл жирлеге» муниципаль
берәмлегендә халык тыңлауларын (җәмәгать фикер алышуларын)
оештыру һәм уздыру тәртибе турында
Нигезләмә

Әлеге Нигезләмә «Мамадыш муниципаль районы Усәли авыл жирлеге» муниципаль берәмлегендә (алга таба - нигезләмә) ачык тыңлауларны (җәмәгать фикер алышуларын) оештыру һәм уздыру тәртибе турында Россия Федерациясе Конституциясе, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы, 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» Федераль закон һәм «Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Усәли авыл жирлеге муниципаль берәмлеге» Уставы (алга таба –Устав) нигезендә эшләнде.

Глава 1. Гомуми Нигезләмәләр

Статья 1. Төп тәшенчәләр

Әлеге Нигезләмәдә тубәндәгә төп тәшенчәләр кулланыла:

Гавами тыңлаулар - «Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Усәли авыл жирлеге» муниципаль берәмлегендә яшәүчеләрнең жирле үзидарә органнары тарафыннан жирле әһәмияттәге мәсьәләләр буенча муниципаль хокукий актлар проектлары турында гавами фикер алышу юлы белән каарлар кабул итү процессында катнашу, шулай ук федераль законнар, әлеге Нигезләмә белән билгеләнгән мәсьәләләр буенча фикер алышу өчен «Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Усәли авыл жирлеге» муниципаль берәмлегендә яшәүчеләрнең хокукларын гамәлгә ашыру рәвеше;

инициатив төркем - Россия Федерациясе гражданнары яисә җәмәгать тыңлауларында катнашу хокукина ия гражданнар төркеме;

җәмәгатьчелек вәкиле - физик зат, шул исәптән юридик затлар, берләшмәләр вәкилләре, карала торган мәсьәлә турында гавами тыңлаулarda фикер алышуда катнашу хокукина ия. Жәмәгатьчелек вәкилләренә керми:хезмәт бурычлары аркасында, жирле үзидарә органнарын яисә дәүләт хакимиите органнарын тәкъдим итүчеләр, яисә алар эшчәнлегендә түләүле шартнамә нигезендә катнашучылар, гавами тыңлауларга чыгарылган мәсьәләләр буенча кабул итүче затлар;

гавами тыңлауларда катнашучылар - жирле үзидарә органнары һәм аларның вәкилләре, җәмәгатьчелек вәкилләре, гавами тыңлаулар экспертлары, гавами тыңлаулар үткәрү буенча оештыру комитеты өгъзалары;

чыгышларга хокуку булган гавами тыңлауларда катнашучылар - жирле үзидарә органнары һәм аларның вәкилләре, әлеге Нигезләмәнен 6 статьясында билгеләнгән вакытта оештыру комитетына гавами тыңлаулар мәсьәләләре буенча чыгышка үз гаризаларын биргән җәмәгатьчелек вәкилләре;

оештыру комитеты - Жирлекнең муниципаль берәмлекенең жирле үзидарә органнары вазыйфа затларыннан, Жирлек Советы депутатларыннан, җәмәгатьчелек һәм гражданнарын инициатив төркемнәре вәкилләреннән паритетлы башлангычларда төзелгән гавами тыңлаулар әзерләү һәм уздыру буенча оештыру гамәлләрен гамәлгә ашыручи коллегиаль орган;

ижтимагый тыңлаулар-ижтимагый әһәмиятле мәсьәләләр, шулай ук жирле үзидарә органнары каарлары проектлары буенча фикер алышуда тиешле кааррага кагылучы жирле үзидарә органнарының вәкаләтле затлары һәм оешмалар, гражданнар һәм ижтимагый берләшмәләр вәкилләре катнашында җәмәгать контроле максатларында кулланыла торган фикер алышу.

гавами тыңлаулар эксперты-гавами тыңлаулар мәсьәләләре буенча маҳсус

белемгө ия һәм бу статуста вәкаләтле орган тарафыннан билгеләнгән зат. Эксперт язмача тыңлаулар мәсьәләләре буенча тәкъдимнәр һәм тәкъдимнәр тапшыра һәм фикер алышуларда аларны дәлилләү өчен катнаша.

Статья 2. Гавами тыңлаулар үткәрунең максаты

Гавами тыңлаулар түбәндәге максатларда оештырыла:

Жирлекнең жирле әһәмияттәге мәсьәләләре буенча муниципаль хокукый актлар проектлары буенча фикер алышу, алар Жирлектә яшәүчеләр катнашында мәжбүри рәвештә гавами тыңлауларга чыгарыла;

халық тыңлауларына чыгарыла торган мәсьәләләр буенча жәмәгатьчелек фикерен ачыклау һәм исәпкә алу.

гавами тыңлаулар нәтижәләрен өзөрләү, үткәру һәм билгеләү эксперктарның ачыклық, хәбәрдарлық, ихтыярый булуы, бәйсезлеге принциплары нигезендә ғамәлгә ашырыла.

Статья 3. Гавами тыңлауларга чыгарыла торган сораулар

1. Гавами тыңлаулар жирле әһәмияттәге мәсьәләләр буенча уздырыла. Гавами тыңлаулар нәтижәсе жирле үзидарә органнары өчен тәкъдим итү характерында була.

2. Халық тыңлауларына мәжбүри рәвештә түбәндәгеләр чыгарыла:

1) Уставы проекты (алга таба - Устав), шулай ук Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту турында «Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Үсәли авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Советы карары проекты, Уставка Россия Федерациясе Конституциясе, федераль законнар, Уставны (устав) яисә Россия Федерациясе субъекты законнарын шуши норматив хокукый актларга туры китерү максатларында үзгәрешләр керту очракларыннан тыш;

2) жирле бюджет проекты һәм аның үтәлеше турында хисап;

3) Жирлекнең социаль-икътисадый үсеш стратегиясе проекты;

4) Жирлекне үзгәртеп кору мәсьәләләре, моңа «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 13 статьясы нигезендә жирлекне үзгәртеп кору өчен тавыш бирү юлы белән гражданнар жыеннарында белдерелгән, Жирлек халкының ризалыгын алу таләп ителә;

5) генераль план проекты, жирдән файдалану һәм тәзелеш алыш бару кагыйдәләре проекты, территорияне плannаштыру проекты, территорияләрне ызанлау кагыйдәләре проекты, күрсәтелгән расланган документларның берсенә үзгәрешләр кертуңе күздә тоткан проект, жир кишәрлекеннән яисә капитал тәзелеш объектыннан файдалануның шартлы рәхсәт ителгән төренә рәхсәт бирү турында карар проекты, рәхсәт ителгән тәзелеш объектларының чикле параметрларыннан читкә тайпылуга рәхсәт бирү, капитал тәзелеш объектларын реконструкцияләү, жир кишәрлекләреннән һәм капитал тәзелеш объектларыннан рәхсәт ителгән файдалануның бер төрен жир кишәрлекләреннән һәм объектларны капитал тәзелеш объектларыннан файдалануның башка төренә үзгәртү мәсьәләләре, жирдән файдалану һәм тәзелеш алыш баруның расланган кагыйдәләре булмаганда рәхсәт бирү турында карар проекты;

3. Өгәр һәр мәсьәлә буенча, һәрьяклап һәм тулы фикер алышуга комачаулар

булмаса, берничә мәсьәлә буенча берьюлы гавами тыңлаулар уздыру рөхсәт ителә.

4. Гавами тыңлауларны оештыру һәм үткәрү, әгәр Россия Федерациясе законнары белән башкасы билгеләнмәгән булса, җирле бюджет акчалары исәбеннән финанслана.

Статья 4. Гавами тыңлаулар инициаторлары

Ачык тыңлаулар халық, җирлек Советы (алга таба - Совет), җирлек башлыгы (алга таба - башлык) инициативасы буенча регламент нигезендә үткәрелә.

Халық алдында тыңлаулар үткәрү буенча Халық инициативасы 18 яшькә житкән һәм җирлек территориясендә кимендә 75 кеше яшәгән гражданнар төркеменнән чыгып эш итәргә мөмкин.

Глава 2. ГАВАМИ ТЫҢЛАУЛАРНЫ БИЛГЕЛӘҮ

5 статья. Гавами тыңлауларны билгеләү

1. Халық яисә совет инициативасы буенча үткәрелә торган гавами тыңлаулар Совет карары белән билгеләнә.

Жирлек башлыгы инициативасы белән үткәрелә торган гавами тыңлаулар җирлек башлыгы тарафыннан билгеләнә.

Гавами тыңлаулар Россия Федерациясе законнары белән җирле үзидарә органнары вәкаләтләренә кертелгән мәсьәләләр буенча үткәрелә.

2. Халық алдында тыңлаулар үткәрү турында халық инициативасын тәкъдим итү һәм инициативага ярдәм итү өчен, 10 кешедән дә ким булмаган инициатив төркем төзелә.

2.1. Инициатив төркем Советка тәкъдим итә:

- гавами тыңлаулар мәсьәләрен күрсәтеп, гавами тыңлаулар билгеләү турында гариза һәм аларны үткәрү кирәклеген дәлилләү, гражданнарың инициатив төркеменең вәкаләтле вәкиле тарафыннан 1 нче күшымта нигезендә имзаланган гариза;

- муниципаль хокукый акт проекты (гавами тыңлауларда карау өчен ул кертелгән очракта);

- муниципаль хокукый актны кабул итү кирәклеген нигезләүне үз әченә алган аңлатма, аның максатларын һәм тәп нигезләмәләрен күрсәтеп (гавами тыңлауларда карауга кертелгән очракта);

- финанс-икътисадый нигезләү (гамәлгә аширу өстәмә матди һәм башка чыгымнар таләп итәчәк муниципаль хокукый актның гавами тыңлауларында карауга кертелгән очракта);

- гражданнарың инициатив төркеме исемлеген 2 нче күшымта нигезендә;

- гражданнарың инициатив төркемен төзү турында карар кабул ителгән жыелыш беркетмәсе;

- инициатив төркеменең вәкаләтле вәкиле тарафыннан имзаланган, анда тәкъдим ителгән инициатив төркем тарафыннан документлар исемлеге, шулай ук муниципаль хокукый акт проекты докладчысы күрсәтелгән (муниципаль хокукый акт проекты гавами тыңлауларда карауга кертелгән очракта) озату хаты.

Гариза һәм беркетмә рәислек итүче (гражданнар инициатив төркеменең вәкаләтле вәкиле) һәм инициатив төркем жыелышы секретаре тарафыннан имзаланган булырга тиеш.

2.2. Гариза, әгәр советка әлеге статьяның 2.1 пункттасында билгеләнгән барлық документлар да бер үк вакытта тапшырылган булса, бирелгән дип санала.

2.3. Советка гариза һәм аңа күшүп бирелә торған документлар көргөн көннән алып 30 көн эчендә, инициатив төркем ачық тыңлаулар үткәрү инициативасын хуплаучы (әлеге Нигезләмәнең 3 нче күшымтасы нигезендә), 18 яшे тулган һәм жирлек территориясендә дайми яшәүче жирлек халкының кимендә 10 имзасы күләмендә Халық имзалары жыелырга һәм тапшырылырга тиеш.

Имзалар советка ачық тыңлаулар үткәрү түрүнде инициативаны тәкъдим итү түрүнде гариза биргән көннән соң килүче көннән жыелырга мөмкин. Кулга язылмаган ысул белән яки карандаш белән мәгълүматны язылу көгазенә керту рәхсәт ителми. Гражданнар түрүнде тиешле белешмәләрдә һәм аларны язылу көгазенә һәм таныклық языуна керту даталарында тәзәтмәләр гражданнар һәм имза жыючылар тарафыннан әйтелгән булырга тиеш.

2.4. Совет эшче төркем тәзи һәм язылу көгазыләрен биргән көннән алып 10 көн эчендә тапшырыла торған белешмәләргә тикшеру үткәрә.

Имзаларны һәм язылу көгазыләрендәге мәгълүматларны тикшеру нәтижәләре буенча имза гамәлдә яки гамәлдә түгел дип танылырга мөмкин. Имза гамәлдә, әгәр әлеге Нигезләмә нигезендә аның гамәлдә түгеллеге билгеләнмәгән булса.

Имзалар жыю һәм (яки) кул кую көгазен рәсмиләштерү тәртибен бозып жыелган имзалар дөрес түгел дип таныла:

1) имзалар жыю чорыннан тыш жыелган имзалар;

2) 18 яшे тулмаган һәм дайми яисә нигездә район территориясендә яшәүче затларның имзалары;:

3) кул кую көгазенә үз имзасын үз кулы белән керту датасын курсәтмичә гражданнар имзалары;

4) имзалар, алар түрүнде белешмәләр подписка листына нерукописным ысул белән яки карандашом;

5) гражданнар түрүнде тиешле белешмәләрдә һәм аларны язылу көгазенә керту даталарында тәзәтмәләр белән имзалар, әгәр бу тәзәтмәләр гражданнар, имза жыючылар тарафыннан махсус әйтелмәсә;

6) әлеге Нигезләмәнең 3 нче күшымтасы таләпләренә туры килми торған имза көгазендәге барлық имза.

Тикшеру нәтижәләре кул кую көгазыләрен тикшеру беркетмәсе белән рәсмиләштерелә (№4 күшымта).

2.5. Советның чираттагы утырышында, подписка көгазыләре килгән көннән 15 көн эчендә, гавами тыңлаулар билгеләү түрүнде йә гавами тыңлаулар билгеләү түрүнде гаризаны кире кагу түрүнде карап кабул ителә:

1) гавами тыңлауларга чыгарыла торған мәсьәләләр, әлеге Нигезләмәнең 3 статьясында каралган очраклардан тыш, жирле үзидарә органнары компетенциясенә керми.

2) тәкъдим ителгән гамәлдәге имзалар саны халыкның гавами тыңлаулар уздыру түрүндагы инициативасын алга этәрү өчен житәрлек булмаган очракта.

2.6. Гавами тыңлаулар билгеләү түрүндагы гаризаны кире кагу, баш тарткан житешсезлекләрне бетерү шарты белән, гавами тыңлаулар билгеләү өчен инициатив төркем тарафыннан документларны кабат керту өчен киртә түгел.

2.7. Гавами тыңлауларны билгеләү түрүндагы мәсьәлә Совет Регламенты нигезендә карала.

2.8. Гавами тыңлаулар билгеләү түрүнде гариза кире кагылган очракта, Совет эш көннәрендә исәпләнә торған 5 көнлек срокта гражданнарың инициатив төркеме вәкаләтле вәкиле адресына язмача дәлилләнгән хәбәрнамә жиберә.

3. Совет, башлық, гавами тыңлауларны билгеләгәндә, тыңлаулар уздыру вакыты,

вакыты һәм урыны, оештыру комитеты составы, тәкъдимнәрне исәпкә алу һәм муниципаль хокукий акт проекты түрүнде фикер алышуда гражданнарның катнашуы тәртибе түрүнде гавами тыңлауларга чыгарылучы тиешле муниципаль актлар кабул итә.

Ачык тыңлауларны үткәру датасы-гавами тыңлаулар билгеләү түрүнде муниципаль хокукий акт кабул ителгән көннән 30 көн эчендә билгеләнә, әгәр федераль законнарда, Уставта һәм әлеге Нигезләмәдә башкача билгеләнмәгән булса.

Статья 6. Гавами тыңлаулар түрүнде хәбәр итү

1. Жирлек халкына гавами тыңлауларны билгеләп кую түрүнде мәгълүмат массакүләм мәгълүмат чараларында, рәсми сайтта һәм (яки) башка мәгълүмат системаларында гавами тыңлаулар үткәру көненә (федераль законнарда, Уставта, әлеге Нигезләмәдә башкасы каралмаган булса) 10 көнлек мәгълүмати стенда гавами тыңлаулар уздыру көненә (федераль законнарда, Уставта, әлеге Нигезләмәдә) гавами тыңлаулар билгеләү түрүнде муниципаль хокукий актның беркетелгән проекты белән (аны карауга гавами тыңлауларга кертелгән очракта) бастырып чыгару юлы белән гамәлгә ашырыла.

1.1 ачык тыңлаулар нәтижәләре массакүләм мәгълүмат чараларында, районның рәсми сайтында һәм (яки) бүтән мәгълүмати системаларда һәм мәгълүмати стендларда басылып чыга.

Мәгълүмати стендлар, мәгълүмattan файдаланучыларны мәгълүмат белән тәэмmin иту мөмкинлеген исәпкә алып, Яхши карала торган урыннарда жиһазландырыла.

Мәгълүмати стендларын урнаштыру эргономика таләпләре нигезендә гамәлгә ашырылырга тиеш, ул кулланучының мәгълүматны озак вакытлар уңайсыз хәлдә калдыруы ихтияҗын юкка чыгара.

Мәгълүмати стендларны тәсле бизәү эстетик таләпләргә туры килергә тиеш. Мәгълүмати стендлар А4 форматындагы карманнар белән жиһазландырылырга мөмкин, аларда мәгълүмат битләре урнаштырылган.

2. Проект экспозициясен үткәру мәйданчығы, ачык тыңлауларда яки жәмәгать фикер алышуларында каралырга тиеш, шулай ук проект экспозициясенә килүчеләргә консультация бирү вакыты, килештерү буенча гавами тыңлаулар яисә жәмәгать фикер алышулары үткәру түрүнде хәбәр итүгә кертелә.

Экспозиция эше чорында килүчеләр өчен консультацияләр оештырыла, проект түрүнде басма мәгълүмати материаллар таратыла. Экспозициягә килүчеләр, экспозициягә килүчеләрне исәпкә алу һәм тәкъдимнәр, искәрмәләр язу өчен, фикер алышына торган проектка, мәсьәләгә язма рәвештә тиешле китапка (журнал) үз тәкъдимнәрен, искәрмәләрен кертергә хокуклы.

Проект экспозицияләрендә тәкъдим ителә:

- проект;
- проектка аңлатма языу;
- Россия Федерациясе законнары һәм башка норматив хокукий актлары, Татарстан Республикасы законнары һәм башка норматив хокукий актлары нигезендә алышына торган проектка, мәсьәләгә язма рәвештә тиешле китапка (журнал) үз тәкъдимнәрен, искәрмәләрен кертергә хокуклы;
- массакүләм мәгълүмат чараларының ял көннәре күрсәткечләрен күрсәтеп, проект буенча гавами тыңлаулар яки ижтимагый фикер алышулар үткәру түрүнде мәгълүмат хәбәрен бастырып чыгару күчермәсе;
- проектны әзерләүне (әшләүне) оештыручы шундый материалларны биргән

очракта, гражданнарга фикер алышына торган проект буенча мәгълүмат бирү максатларында бүтән мәгълүмати һәм демонстрацион материаллар.

Глава 3. ГАВАМИ ТЫҢЛАУЛАРНЫ ӘЗЕРЛӘҮ һәМ ҮТКӘРҮ

Статья 7. Гавами тыңлауларны әзерләү һәм үткәрү

Гавами тыңлаулары Жирлектә яшәүчеләр өчен уңайлы вакытта үткәрелә (эш көне булмаган көннәрдә 11.00 сәгатьтән 18.00 сәгатькә кадәр яисә эш көннәрендә, 17.00 сәгатьтән алып 22.00 сәгатьтән дә соңга калмыйча, гавами тыңлаулар уздырырга тәкъдим ителә).

Гавами тыңлаулар уздырылган көнне оештыру комитеты ачык тыңлауларда катнашучыларны теркәүне оештыра.

2. Гавами тыңлауларда оештыру комитеты рәисе рәислек итә. Рәислек итүче гавами тыңлауларны ача, гавами тыңлауларның мәсьәләләрен (мәсьәләләрен), тыңлауларны үткәрү тәртибе буенча тәкъдимнәрне игълан итә, үзен, секретарен һәм эксперtlарын тәкъдим итә, тыңлауларны үткәрү инициаторларын күрсәтә. Оештыру комитеты секретаре гавами тыңлаулар беркетмәсен алып бара.

3. Рәислек итүче фикер алышу үткәрелә торган мәсьәләне игълан итә һәм гавами тыңлауларны уздыру инициаторлары тарафыннан вәкаләтле затка, эксперtlарга, шулай ук гавами тыңлауларда катнашучыларга сүз бирә. Чыгышларның чираты оештыру комитеты теркәгән гаризалар бирү чираты белән билгеләнә.

4. Тыңлауларда катнашучылар, шул исәптән эксперtlар, үз тәкъдимнәрен тәшерергә һәм (яки) гавами тыңлауларда катнашучылар күрсәткән тәкъдимнәргә күшүлүрга хокуклы.

Фикер алышу нәтижәләре буенча, гавами тыңлауларда катнашучылар тарафыннан тәшерелгән тәкъдимнәр һәм рекомендацияләрдән тыш, жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне (мәсьәләләрне) хәл итү буенча бердәм тәкъдимнәр һәм рекомендацияләр исемлеге төzelә.

5. Йомгаклау документын төзегәннән соң рәислек итүче тәкъдимнәр һәм рекомендацияләр белән жирле әһәмияттәге мәсьәләне (мәсьәләләрне) хәл итүнен, йомгаклау вариантын тавышка күя. Ачык тыңлаулардагы каарлар ачык тавыш бирү юлы белән тыңлауларда катнашучылар саныннан күпчелек тавыш белән кабул ителә. Тыңлауларда катнашкан һәр кеше бер тавышка ия,ул жирле әһәмияттәге мәсьәләне хәл иткән өчен бирә, аңа каршы яки тавыш бирудән тыела. Тавыш бирү нәтижәләре беркетмәгә кертелә. Беркетмәгә ачык тыңлауларның рәисе һәм сәркатибе күл күя.

6. Ачык тыңлаулар беркетмәсе нигезендә, эш көннәрендә исәпләнгән З көнлек срота, гавами тыңлаулар уздырылган көннән соң, гавами тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмә төzelә (№6 күшүмтә), анда күрсәтелә:

- 1) ачык тыңлауларга чыгарыла торган мәсьәлә (сораулар);
- 2) ачык тыңлаулар үткәрү инициаторы;
- 3) гавами тыңлауларны билгеләп кую турында хокукий актның датасы, номеры һәм атамасы, шулай ук аны бастырып чыгару (халыкка житкерү)датасы;
- 4) ачык тыңлауларны үткәрү датасы, вакыты һәм урыны;
- 5) ачык тыңлаулар үткәргән оештыру комитеты;
- 6) ачык тыңлауларда катнашучылар, шул исәптән чыгыш ясау хокуқына ия булучылар турында мәгълүмат;
- 7) гавами тыңлауларда катнашучылар тарафыннан тәшерелгән тәкъдимнәр һәм рекомендацияләрдән тыш, жирле әһәмияттәге мәсьәләне (мәсьәләләрне) хәл итү буенча тәкъдимнәр һәм рекомендацияләрнең бердәм исемлеге;
- 8) жирле әһәмияттәге мәсьәләне хәл итүнен йомгаклау варианты;

9) ачык тыңлауларда катнашучыларның тавыш бирү нәтижәләре.

7. Ачык тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмә оештыру комитеты рәисе һәм Секретаре тарафыннан имзалана һәм гавами тыңлаулар уздырылган көннән алып, эш көннәрендә исәпләп чыгарылырга (халықка житкерелергә) 3 көnlек срокта бастырылырга (халықка житкерелергә) тиеш.

8. Гавами тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмә гавами тыңлауларга чыгарылган мәсьәләләр буенча карар кабул итү өчен җаваплы җирле үзидарә органы тарафыннан мәжбүри каралырга тиеш. Карап нәтижәләре мәжбүри тәртиптә гавами тыңлаулар инициаторларына, җирле үзидарәнен вәкаләтле органы тарафыннан ачык тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмәне караган көннән алып, 3 көnlек срокта бастырып чыгару (халықка житкерү) юлы белән муниципаль берәмлек халкына кадәр житкерелә.

9. Ачык тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмә, Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән очраклардан тыш, тәкъдим итү характерына ия.

**Глава 4. МУНИЦИПАЛЬ БЕРӘМЛЕК УСТАВЫ ПРОЕКТЫ, ҖИРЛЕ БЮДЖЕТ
ПРОЕКТЫНА, АНЫҢ ҮТӘЛЕШЕ ТУРЫНДАГЫ ХИСАПКА ҮЗГӘРЕШЛӘР КЕРТУ
ТУРЫНДА СОВЕТ КАРАРЫ ПРОЕКТЫ, МУНИЦИПАЛЬ БЕРӘМЛЕКНЕ ҮЗГӘРТЕП КОРУ
ТУРЫНДАГЫ МӘСЬӘЛӘ, МУНИЦИПАЛЬ БЕРӘМЛЕКЛӘРНЕҢ ГЕНЕРАЛЬ ПЛАННАРЫ
ПРОЕКТЛАРЫ БУЕНЧА ГАВАМИ ТЫҢЛАУЛАР ОЕШТЫРУ һәМ УЗДЫРУ
ҮЗЕНЧӘЛЕКЛӘРЕ**

**Статья 8. Район Уставы проектын һәм уставка үзгәрешләр керту турында Совет
каары проектын ачык тыңлауларда карау үзенчәлекләре**

1. Устав проекты һәм уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту турында Совет каары проекты, "Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законда һәм Уставта каралган үзенчәлекләрне исәпкә алып, гавами тыңлауларда карала.

2. Устав проекты һәм уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту турында Совет каары проекты Совет тарафыннан аны кабул итү турындагы мәсьәләне караганчы 30 көннән дә соңга калмыйча рәсми бастырып чыгарылырга (халықка житкерелергә) тиеш. Бер үк вакытта күрсәтелгән проект буенча тәкъдимнәрне исәпкә алу тәртибе, гражданнарның аны тикшерүдә катнашу тәртибе, шулай ук проект буенча гавами тыңлаулар билгеләү турында Совет каары басыла.

Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту турында Совет каары проекты буенча тәкъдимнәрне рәсми бастырып чыгару (халықка житкерү), шулай ук уставка Уставны әлеге норматив хокукий актларга туры китерү максатларында Россия Федерациясе Конституциясе, федераль законнар, Татарстан Республикасы Конституциясе, Татарстан Республикасы законнары нигезләмәләрен төгәл яңадан күрсәтү формасына үзгәрешләр кертелгән очракта, гражданнарның аның фикер алышында катнашу тәртибе таләп ителми.

3. Устав проекты яки Советның Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту турындагы каары проекты буенча ачык тыңлаулар уставта билгеләнгән срокларда, әмма күрсәтелгән проектлар бастырылғаннан соң 10 көннән дә соңга калмыйча үткәрелә.

4. Устав проекты яисә Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту турында муниципаль хокукий акт Советы каары проекты буенча гавами тыңлаулар уздыру буенча вәкаләтле орган булып оештыру комитеты тора.

Статья 9. Жирле бюджет проектын һәм аның үтәлеше турындагы хисапны гавами

тыңлауларда карау үзенчәлекләре

1. Жирле бюджет проекты һәм аның үтәлеше турында еллык хисап, Россия Федерациясе Бюджет кодексы , башка федераль законнар, Устав, "Жирлектә бюджет процессы турында" Нигезләмә белән каралган үзенчәлекләрне исәпкә алыш, гавами тыңлауларда карала.

2. Жирле бюджет проекты һәм жирле бюджет үтәлеше турындагы хисап буенча гавами тыңлаулар үткәрүне гамәлгә ашыручи орган-оештыру комитеты.

Жирле бюджет проекты һәм жирле бюджет үтәлеше турындагы хисап буенча гавами тыңлаулар билгеләү турында Карап кабул итүче орган булып муниципаль берәмлекнәң вәкиллекле органы тора.

3. Жирле бюджет проекты, жирле бюджет үтәлеше турындагы хисап буенча гавами тыңлаулар билгеләү турындагы каарлар алар кабул ителгәннән соң 10 көн эчендә басылып чыгарга тиеш.

4. Жирле бюджет проекты, жирле бюджет үтәлеше турындагы хисап буенча гавами тыңлаулар жирле бюджет проекты (жирле бюджет үтәлеше турындагы хисап) басылып чыкканнан соң 15 календарь көннән дә соңга калмыйча уздырыла.

Статья 10. Муниципаль берәмлекнәң социаль-икътисадый үсеше стратегиясе проектын гавами тыңлауларда карау үзенчәлекләре

Муниципаль берәмлекнәң социаль-икътисадый үсеше стратегиясе проектларына кагылышлы мәсьәләләр "Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законда, "Россия Федерациясендә стратегик планлаштыру турында" 2014 елның 28 июнендәге 172-ФЗ номерлы Федераль законда каралган үзенчәлекләрне исәпкә алыш , гавами тыңлауларга чыгарыла .

Статья 11. Жирлекне үзгәртеп кору турындагы мәсьәләне гавами тыңлауларда карау үзенчәлекләре

1. Муниципаль берәмлекне үзгәртеп кору турындагы мәсьәлә буенча гавами тыңлаулар, күрсәтелгән Федераль законның 13 статьясындагы 5 өлешеннән тыш, "Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 13 статьяында каралган очракларда үткәрелә.

3. Муниципаль берәмлекне үзгәртеп кору турындагы мәсьәлә буенча гавами тыңлаулар уздыру буенча вәкаләтле орган-оештыру комитеты.

Статья 12. Муниципаль берәмлекләрнең территориаль планлаштыру документлары проектлары буенча иҗтимагый фикер алышуларда, гавами тыңлауларда мәсьәләләрне карау үзенчәлекләре

Генераль планнар, жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре проектлары, территорияне планлаштыру проектлары, территорияләрне межалау проектлары, территорияләрне төзекләндерү кагыйдәләре проектлары, күрсәтелгән расланган документларның берсенә үзгәрешләр кертүне күздә тоткан проектлар, жир кишәрлеген яки капиталь төзелеш объектын шартлы рәвештә рәхсәт ителгән файдалануга рәхсәт

биру түрүндагы каарлар проектларына, рөхсәт ителгән төзелешнең ин чик параметрларыннан тайпилуга рөхсәт биру түрүндагы каарлар проектларына кагылышлы мәсьәләләр, капиталъ төзелеш объектларын үзгәртеп кору, рөхсәт ителгән жир кишәрлекләрен һәм капиталъ төзелеш объектларын рөхсәт ителгән файдалануның бер төрен үзгәрту мәсьәләләре буенча, жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренең расланмаган очракта, шулай ук, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы белән билгеләнгән нигезләмәләрне исәпкә алып, жәмәгать фикер алышуларына чыгарылырга мөмкин .

Жирлекләрнең генераль планнары проектлары буенча жәмәгатьчелек фикер алышуларын, ачык тыңлауларын оештыру һәм үткәрү үзенчәлекләре Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 28 статьясында китерелгән .

Жирлекләрнең генераль планнары проектлары һәм жирлекләрнең генераль планнарына үзгәрешләр кертүне күздә тоткан проектлар буенча (алга таба - ижтимагый фикер алышулар яки гавами тыңлаулар) ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар муниципаль берәмлекнең һәр торак пунктында үткәрелә.

Жәмәгать фикер алышуларында яки гавами тыңлауларда катнашучыларны жәмәгать фикер алышуларында яки гавами тыңлауларда катнашу өчен тиғез мөмкинлекләр белән тәэммин итү максатларында жәмәгатьчелек фикер алышуларын яисә гавами тыңлауларын үткәргәндә торак пункт территориясе бер өлешкә бүленергә мөмкин.

Жәмәгать фикер алышуларын яисә гавами тыңлаулар нәтижәләре түрүнда бәяләмә бастырылган көнгә кадәр муниципаль берәмлек уставы һәм (яисә) муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органының норматив хокукий акты белән билгеләнә һәм бер айдан кимрәк һәм өч айдан да артмаска тиеш.

Мамадыш муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесе ижтимагый фикер алышуларның яки ачык тыңлауларның нәтижәләре түрүнда бәяләмәне исәпкә алып, каар кабул итә:

- 1) генераль план проекты белән килешү һәм аны советка жибәрү түрүнда;
  - 2) генераль план проектын кире кагу һәм аны эшләп бетерүгә жибәрү түрүнда.
13. Ачык сервитутлар билгеләү буенча ачык тыңлаулар үткәрү үзенчәлекләре

«Татарстан Республикасы Мамадыш
муниципаль районы Усәли авыл жирлеге»
муниципаль берәмлекендә халык
тыңлаулырын оештыру һәм үткәрү тәртибе
турында нигезләмәгә
1 нче Кушымта

«Татарстан Республикасы Мамадыш
муниципаль районы Усәли авыл жирлеге»
муниципаль берәмлеке Советы

АЧЫК ТЫҢЛАУЛАР БИЛГЕЛӘҮ ТУРЫНДА ГАРИЗА

_____ кешедән торган инициатив төркем, исемлек кушымта итеп бирелә,
_____ муниципаль берәмлеке халкы
инициативасы буенча түбәндәге мәсьәлә буенча ачык тыңлаулар билгеләргә тәкъдим итә:

Ачык тыңлаулар үткәрү кирәклеген нигезләү:

Кушымта (фактта тапшырыла торган документлар курсәтелә):

- 1)муниципаль хокукий акт проекты (кертелгән очракта);
- 2) анлатма языы;
- 3)финанс-икътисадый нигезләү (муниципаль хокукий акт кертелгән очракта, аны гамәлгә ашыру ёстәмә матди һәм башка чыгымнар таләп итә);
- 4) гражданнарның инициатив төркеме Исемлеге;
- 5) жыелыш беркетмәсе, анда тәзү турында Карап кабул ителде
гражданнарның инициатив төркеме;
- 6) озату хат.

Гражданнарның инициатив төркеме вәкиле _____
(имза) (Ф.И.А и.)

Гражданнарның инициатив төркеме секретаре _____
(имза) (Ф.И.Аи.)

«Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Үсәли авыл жирлеге» муниципаль берәмлегендә халық тыңлауларын оештыру һәм үткәрү тәртибе турында нигезләмәгә
2 нче Күшымта

«Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Үсәли авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Советы

ИНИЦИАТИВ ТӨРКЕМ ӘГЪЗАЛАРЫ ИСЕМПЕГЕ

Гражданнарның инициатив төркеме вәкиле _____
(имза) (Ф.И.А и.)

«Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Үсәли авыл жирлеге» муниципаль берәмлекендә халық тыңлауларын оештыру һәм үткәрү тәртибе турында нигезләмәгә З нче Күшымта

ГАВАМИ ТЫҢЛАУЛАРНЫН

ИМЗА КӘГАЗЕ

Түбәндәгө мәсьәлә буенча:

«_____»

Без, түбәндә имза куючылар, _____ муниципаль берәмлек халкы инициативасы белән түбәндәгө мәсьәлә буенча ачык тыңлаулар үткәрүне хуплыйбыз: «_____»

№ п/п	Фамилия, исем, отчество	18 яштән узган гражданның, туу көне һәм ае)	Яшәү урыны (паспорт буенча)	Паспорт белешмәләре (шәхеснә раслаучы документның сериясе, номеры кем тарафыннан һәм кайчан бирелгән, яки аны алыштыручу документ	Имза һәм аны кертү датасы (граждан үзе-кул белән кертелә)

Имза кәгазен

тәнәүклыйм:_____

((фамилия, исем, отчество, паспортныңки аны алыштыручи документның серия, номер и бирелү датасы,, аны биргән органның исеме яки коды, имза жыйиган затның яшәү урыны, аның имzasы һәм аны кертү датасы күрсәтелә).)

Гражданнарның инициатив тәркеме вәкиле _____

(имза) (Ф.И.А и.)

«Татарстан
Республикасы Мамадыш муниципаль
районы Үсәли авыл жирлеге»
муниципаль берәмлекендә халык
тыңлауларын оештыру һәм үткәрү
тәртибе турында нигезләмәгә
4 нче Кушымта

ГАВАМИ ТЫҢЛАУЛАРНЫҢ ИМЗА КӘГАЗЕН ТИКШЕРУ БЕРКЕТМӘСЕ

Мәсъәлә буенча:

«_____».

_____ муниципаль районы Советына тәкъдим ителгән гражданнарның халық алдында тыңлаулар үткәрү инициативасын хуплаучы гражданнары имзалары саны

Сайлаучылар имзалары тикшерелде _____, шулардан:
түбәндәге сәбәп буенча _____ Дөрес түгел дип танылды

Гамәлдә булмаган имзалар саны - _____.

Фактта советка тапшырылған имзаларның гамәлдә булған гомуми саны _____ тәшкил итә.

Эшче төркем житәкчесе _____
(имза) _____ (Ф.И.О.)

Эшче төркем әзсалары: _____
(имзарь) _____ (Ф.И.О.)

_____
(дата, вакыты)

вәкиле
(имза) (Ф.И.А и.) _____ (имза) _____ (Ф.И.О.)

Гражданнарның инициатив төркеме
Секретаре _____
(имза) _____ (Ф.И.О.)

«Татарстан Республикасы Мамадыш
муниципаль районы Үсәли авыл
җирлеге» муниципаль берәмлекендә
халык тыңлауларын оештыру һәм
үткәрү тәртибе турында нигезләмәгә
5 нче Кушымта

ГАВАМИ ТЫҢЛАУЛАР БЕРКЕТМӘСЕ

«____» _____ 20__ ел

№ _____

Иҗтимагый тыңлаулар билгеләнде:

(муниципаль хокукий акт)

от _____ № _____

(муниципаль хокукий акт исеме)

Басылып чыкты: _____

үткәрелде _____
адрес _____ буенча:

(үткәрү вакыты)

Оештыру
комитеты: _____

катнаштылар: _____

Рәис: _____

Секретарь: _____

Экспертлар: _____

Ачык тыңлауларда катнашучылар: (теркәлгән катнашучылар саны)

теркәлгән катнашучылар саны:

_____ (Ф.И.О.)

Тыңладылар:

1. _____ (Ф.И.О.)

2. _____ (Ф.И.О.)

3. _____ (Ф.И.О.)

Телдән һәм язма рәвештә кертелгән рекомендацияләр һәм тәкъдимнәр саны
_____, шул исәптән:

№ п/п	Рекомендацияләр һәм тәкъдимнәр	Гариза бирүче

Гавами тыңлаулар рәисе _____
 (имза) (Ф.И.О)

Гавами тыңлаулар секретаре _____
 (имза) (Ф.И.О)

«Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Үсәли авыл жирлеге» муниципаль берәмлекендә халык тыңлауларын оештыру һәм үткәрү тәртибе турында нигезләмәгә
6 нчы Кушымта

ГАВАМИ ТЫҢЛАУЛАР НӘТИЖӘЛӘРЕ ТУРЫНДА БӘЯЛӘМӘ

«___» ____ 20__ ел

Инициативасы буенча гавами тыңлаулар

билгеләнде

(муниципаль хокукый акт)

№

(муниципаль хокукый акт исеме)

Басылып чыкты: _____ үткәрелде

Адрес буенча: _____

(уздыру датасы)

Гавами тыңлауларга чыгарылган сорау (сораулар) _____

Гавами тыңлауларның инициаторы _____

Гавами тыңлаулар уздыру датасы, вакыты, урыны _____

Гавами тыңлаулар уздыруның оештыру комитеты:

Гавами тыңлауларда катнашучылар, шул исәптән чыгыш ясау хокукына ия булучылар турында мәгълүмат _____

Гавами тыңлауларга чыгарылган жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне (сорауларны) хәл итү буенча тәкъдимнәр һәм рекомендацияләрнең бердәм исемлеге:

Фикер алышуга чыгарылган сораулар		экспертлар һәм катнашучыларның рекомендацияләре һәм тәкъдимнәре		рекомендацияләр һәм тәкъдимнәр чыгарылды хупланд	Искәрмә
№ п/п	мәсьәләненең формулировкасы яки проектның исеме	№ п/п	Тәкъдим тексты	Эксперт катнашучы Ф.И.О.	
1		1.1.			
		1.2			
2		2.1			
3		2.2 3.1. 3.2.			

Жирле әһәмияттәге мәсьәләне хәл итүнен йомгаклау варианты: _____

Гавами тыңлауларда катнашучыларның тавыш бирү нәтижәләре:

риза _____ (кеше.)

каршы _____ (кеше.)

икеләнделәр _____ (кеше.)

Оештыру комитеты рәисе _____

Оештыру комитеты секретаре _____